

Magyarország velünk épül!

Roma civilek önrendelkezésének deklarációja Magyarorszáért, amelyért közösen dolgozunk, megszólítva a mindenkori döntéshozókat és a roma közösségeket (rövidített változat)

Mi, roma/cigány emberek és szövetségeseink közösen szólalunk meg, hogy megerősítsük: a roma közösségek önrendelkezése, kulturális sokszínűsége és társadalmi szerepvállalása nélkül nincs igazságos és demokratikus Magyarország.

Deklaráciánk a beás, oláh, szintó és romungró közösségek közös gondolkodásának eredménye. Sokszínűségünk erőforrás, nem megosztó tényező. Nem mások mondják meg, kik vagyunk – mi magunk írjuk történetünket.

Példaképként tekintünk elődeinkre, akik meghatározó szerepet töltek be hazánk sorsfordító eseményeiben, a szabadságért és függetlenségért folyó küzdelmekben.. Mi is hazánk felelős polgárai vagyunk, gazdasági, kulturális és szellemi téren is hozzájárulunk az ország fejlődéséhez.

Mégis, a politikai döntéshozók rendre figyelmen kívül hagyják a roma civilek és szakemberek hangját. Ez méltatlan és káros az egész országra nézve. E deklarációval a roma civilek kiállnak az érdemi részvételért – Magyarország közös jövőjéért.

Elkötelezett hazafiként követeljük, hogy a mindenkori kormány, a pártok, a roma közösségekkel együtt dolgozzon a következő célokon:

1. Valódi esélyegyenlőség az oktatásban

Szűnjön meg a gyerekek jogellenes elkülönítése! Minden gyermek számára legyen elérhető a minőségi, befogadó oktatás az óvodától az egyetemig. Emeljék 18 évre a tankötelezettséget, és hozzanak létre esélyteremtő ösztöndíj- és mentorprogramokat. Induljon szakmai vita a szabadiskolaválasztásról, az oktatási intézmények finanszírozásáról, mely nagyban elősegíti a roma gyerekek oktatási elkülönítését. A roma civileket és szakembereket partnerként kell bevonni az oktatáspolitikai döntésekbe.

2. Tisztességes munka és gazdasági lehetőségek

A közmunka ne legyen zsákutca, hanem vezessen valódi, hosszú távú foglalkoztatáshoz. Biztosítani kell az egyenlő béreket, a diszkriminációmentes felvételt és előmenetelt. Jöjjön létre roma vállalkozásokat segítő fejlesztési alap, és legyen arányos roma foglalkoztatás a közszférában is.

3. Lakhatási biztonság és emberi méltóság

A kényszerkilakoltatásoknak véget kell vetni és azonnal meg kell szüntetni a kirekesztő önazonosság védelméről szóló törvényt és helyi rendeleteket. Mindenkinek jár az alternatív lakhatás és a jogi védelem. Induljanak el szociális bérlakás- és lakásfelújítási programok, amelyek valóban elérhetőek a legszegényebbek számára is. A roma civileket be kell vonni ezek tervezésébe, megvalósításába és ellenőrzésébe.

4. Egészségügyi egyenlőség

Csökkentsék a romák és nem romák közötti élettartam-különbséget! Mindenki számára legyen elérhető és méltóságteljes ellátás. Meg kell szüntetni az egészségügyi diszkriminációt, különösen a nők elleni megalázó bánásmódot.

5. Politikai és kulturális reprezentáció

„Semmit rólunk nélkülünk!” – a roma embereknek beleszólást kell kapniuk az őket érintő döntésekbe. Szükség van valódi, demokratikusan választott roma képviselőre a parlamentben, az önkormányzatokban és a teljes államigazgatásban. Valamint olyan roma kulturális intézményekre és programokra van szükség, amelyek a roma nyelvet, történelmet és kultúrát is láthatóvá teszik.

6. Elismeréspolitikai és identitásvédelem

A magyar állam ismerje el a roma közösségek elleni történelmi igazságtalanságokat. Február 23-a legyen a romák elleni gyilkosságsorozat emléknapja, augusztus 2-a pedig a Roma Holokauszt hivatalos állami megemlékezésének napja. Legyen zéró tolerancia a romaellenes gyűlöletbeszéddel szemben.

7. Igazságügyi reform és biztonság

Szükség van független ellenőrzésre a rendőrség és a bíróság rasszista gyakorlataival szemben. A roma emberek biztonsága a közbiztonság része! A gyűlölet bűncselekményeket minden esetben szigorúan szankcionálni kell.

8. Roma emancipációs stratégia

Követeljük, hogy a hazai és uniós roma programok tervezése, forráselosztása és ellenőrzése roma civilek bevonásával történjen. Legyen állandó, kormányokon átívelő roma stratégia, önálló forrásokkal és független civil ellenőrzéssel.

Ez a deklaráció közös jövőkép: egy olyan Magyarországról, ahol romák és nem romák együtt, méltóságban, kölcsönös tiszteletben élnek és dolgoznak.

Mi, roma civilek, itt vagyunk, és dolgozunk Magyarorszáért.

Várjuk és elvárjuk, hogy a pártok és a döntéshozók is így tegyenek – velünk, és nem nélkülünk.

Mert Magyarország velünk épül.

Budapest, 2025. november 8.

A Milyen Magyarországról akarunk dolgozni? konferencia roma civil résztvevői